Dosarul:nr.2a-637/24 Judecătorul: Nadejda Mazur
(2-22137691 -02-2a-09022024)

D E C I Z I E

28 ianuarie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

Grefier

Victoria Talpă

examinând în ședința publică apelul declarat de S.R.L „Realchimie & CC" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sverdlov Liudmila către „Realchimie & CC" S.R.L cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cererea reconvențională privind încasarea sumei, urmare la îmbogățirea nejustificată,

c o n s t a t ă:

La data de 20 septembrie 2022, reclamanta Liudmila Sverdlov a depus în Judecătoria Chișinău (sediul Centru) o cerere de chemare în judecată către S.R.L „Realchimie&CC" privind încasarea datoriei de 1.363.711,70 lei și a dobânzii de întârziere de 294.222,62 lei.

Ulterior reclamanta a mai depus o cerere de concretizare a acțiunii, prin care și-a majorat suma dobânzii de întârziere și a mai solicitat declararea nulității pct. 3 al contractului de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021.

În motivarea acțiunii a menționat că la data de 13.04.2021 între Sverdlov Liudmila în calitate de vânzător și S.R.L „Realchimie & CC" în calitate de cumpărător a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71 /21.

Potrivit pct. 1 al contractului supra nominalizat, vânzătorul a vândut, iar cumpărătorul a procurat mijlocul de transport de model Mercedes GLS 350D, număr de identificare WDC1668241B115869, anul fabricației 2018.

Prețul automobilului a constituit suma de 1 492 000 lei, în pct. 3 al contractului de vânzare- cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021 fiind menționat că vânzătorul a primit mijloacele financiare pentru vânzarea automobilului, fapt care nu corespunde adevărului.

Deși în contractul sus indicat a fost menționat că cumpărătorul a transmis, iar vânzătorul a primit banii, în realitate pârâtul S.R.L „Realchimie & CC" pe parcursul a mai

bine de un an de zile tergiversează achitarea deplină a prețului automobilului în valoare de 1 492 000 lei.

Reclamanta în vederea obținerii executării obligației de plată a intervenit de nenumărate ori în adresa administrației S.R.L „Realchimie & CC" prin mesaje, solicitând achitarea datoriei ce rezultă din contractul de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021, însă de fiecare dată se promitea achitarea fără să fie întreprinse careva acțiuni concrete.

Abia la data de 07.03.2022, S.R.L „Realchimie & CC" a transferat la contul de card al reclamantei suma de 128 288,30 lei, destinația plății fiind indicată: "Plata pentru automobil conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 71/21 din 13.04.2021", ceea ce confirmă faptul că vânzătorul nu a recepționat plata de 1 492 000 lei la semnarea contractului, ce constituie valoarea automobilului marca Mercedes GLS 350D, nr. de identificare WDC1668241B115869, anul fabricației 2018, așa precum s-a indicat greșit în contract.

Invocă că S.R.L „Realchimie & CC" înregistrează la zi o datorie totală restantă în sumă de 1 363 711,70 lei, care nu a fost achitată, contrar obligațiilor asumate. Solicită încasarea sumei date, a dobânzii de întârziere în mărime de 294 222,62 lei.

S.R.L „Realchimie & CC" a depus o acțiune reconvențională ulterior completată, prin care solicită încasarea sumei de 128 288,30 lei urmare la îmbogățirea nejustificată.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că verificând datele evidenței contabile a S.R.L „Realchimie & CC" noul administrator, desemnat în temeiul încheierii de aplicare a măsurii de custodie nr. 2-1508 din 15.06.2022 a notarului Vidrașcu Mihail (după decesul fostului administrator, decedat, Eduard Cereș), s-a constatat că, la data de 07.03. S.R.L „Realchimie & CC" a efectuat un transfer bănesc în beneficiul lui Sverdlov Liudmila în sumă de 128.288,30 lei.

Verificând temeiul transferului și contrapunând cu documentele contabile, actele juridice încheiate și executate de către S.R.L „Realchimie & CC" s-a constatat că plata a fost efectuată din eroare, în justificarea acesteia nefiind careva temeiuri, obligații existente sau scadente, inclusiv contractuale. Anterior transferului eronat, ultimul sold format între S.R.L „Realchimie & CC" și Sverdlov Liudmila a fost format în mărime de „ZERO" lei la data de 13.04.2021, după ce părțile au efectuat predarea-primire și achitarea integrală, urmare la vânzare-cumpărare a mijlocului de transport conform contractului nr. 71/21 din 13.04.2021. Rulajul între părți în ziua vânzării-cumpărării a constituit 1.492.000,00 lei, cu formarea soldului în mărime de „ZERO" lei, după încheierea și executarea Contractului nr. 71/21 din 13.04.2021. Alte decontări, livrări de mărfuri, decât cele menționate supra, între părți nu au avut loc nici până la data de 13:04.2021, nici ulterior. Reieșind din faptele înregistrate, se constată că, la momentul actual, Sverdlov Liudmila deține în posesie mijloace bănești, care au fost transferate eronat și fără o justă cauză, ceia ce a determinat îmbogățirea nejustificată a acesteia din contul patrimoniului S.R.L „Realchimie & CC", fapt care se atribuie la formarea unui dezavantaj suferit de S.R.L „Realchimie & CC", care s-a soldat cu diminuarea patrimoniului ei.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei Sverdlov Liudmila, avocatul O. Ciobanu a susținut acțiunea din motivele de drept și de fapt invocate și a solicitat admiterea, dat fiind faptul că reclamanta în afară de suma de 128 288,30 lei din costul automobilului, de la pârât nu l-a primit. Careva probe în acest sens nu a prezentat nici pârâta.

Contractul de vânzare-cumpărare a automobilului a fost încheiat cu fostul administrator al S.R.L „Realchimie & CC” Eduard Cereș, cu care au conlucrat mai mult timp, erau cunoscuți demult și aveau încredere unul în altul.

De aceia, dânsa a transmis autovehiculul S.R.L „Realchimie & CC” S.R.L, dar plata urma a fi efectuată ulterior.

Administratorul S.R.L „Realchimie & CC” tot promitea achitarea, chiar și în scris prin corespondența din rețelele de socializare, dar nu a dovedit s-o efectueze, așa cum la 05 iunie 2022 a decedat.

Ulterior, data de 07.03.2022, S.R.L „Realchimie & CC” a transferat la contul de card al reclamantei suma de 128 288,30 lei, destinația plății fiind indicată: „plata pentru automobil conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 71/21 din 13.04.2021”.

Prin această operațiune, încă odată se confirmă faptul că automobilul nu a fost achitat. Reclamanta a semnat contractul de vânzare-cumpărare, dar este vorbitoare de limba rusă și nu i-a înțeles conținutul. Careva mijloace bănești pentru automobil, până la semnare sau în timpul semnării contractului de vânzare-cumpărare, de la administratorul S.R.L „Realchimie & CC” Eduard Cereș, nu a primit. Acțiunea reconvențională nu o recunoaște, o consideră neîntemeiată din aceleași motive, pe care le-a indicat în acțiunea de bază. Suma de 128 288,30 lei pârâtul a achitat-o în contul stingerii datoriei pentru automobilul procurat de la ea și nu este o îmbogățire fără justă cauză. Solicită admiterea acțiunii de bază și respingerea celei reconvenționale.

Reprezentanții S.R.L „Realchimie & CC” administratorul Cereș Irina și avocatul A. Levinschi au susținut acțiunea reconvențională din motivele de drept și de fapt invocate în ea și au solicitat admiterea. Referitor la acțiunea de bază nu au recunoscut-o și au menționat că în pct. 3 al contractului de vânzare-cumpărare a automobilului, părțile au confirmat că pentru mijlocul de transport vândut, Vânzătorul (Sverdlov Liudmila) a primit de la Cumpărător (S.R.L „Realchimie & CC”) suma de 1.492.000,00 lei, iar în pct. 3 al actului de predare-primire a mijlocului d e transport se indică că, vânzarea-cumpărarea a avut loc conform condițiilor contractuale.

Vânzătorul nu are pretenții materiale sau de altă natură față de cumpărător. Prin semnături au confirmat transmiterea și primirea banilor. Astfel, părțile prin manifestare liberă de voință au convenit asupra obiectului contractului-mijlocul de transport, prețul de cumpărare și au consemnat achitarea integrală a prețului de cumpărare. Prin semnarea contractului părțile au prevăzut și au dorit prin intenția exprimată producerea efectelor juridice conform contractului și anume, transmiterea dreptului de proprietate de la vânzător către cumpărător contra prețului de cumpărare a bunului achitat și transmis la data încheierii contractului, fapt confirmat prin semnăturile reclamantului. Cerința de încasarea dobânzii de întârziere este una subsecventă cerinței de bază și, ținând cont și de faptul că contravaloarea automobilului a fost achitată de pârât reclamantei la data semnării contractului de vânzare-cumpărare, urmează a fi respinsă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, acțiunea inițială a fost admisă și cererea reconvențională respinsă.

La data de 30 noiembrie 2023, S.R.L „Realchimie & CC” a declarat apel împotriva Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sverdlov Liudmila către „Realchimie & CC” S.R.L cu privire la încasarea datoriei, dobânzii

de întârziere și cererea reconvențională privind încasarea sumei, urmare la îmbogățirea nejustificată, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale.

În motivarea apelului a indicat că, în conformitate cu pct. 3 al contractului, părțile au confirmat că pentru mijlocul de transport vândut, vânzătorul (Sverdlov Liudmila) a primit de la cumpărător suma de 1.492.000,00 lei. Iar în conformitate cu pct. 3 din Actul de predare-primire a mijlocului de transport, semnat de către părți la 13.04.2021, părțile au confirmat că vânzarea-cumpărarea a avut loc conform condițiilor contractuale, Vânzătorul neavând pretenții materiale sau de altă natură față de Cumpărător. Suplimentar Vânzătorul a confirmat primirea banilor, semnând la textul „banii am primit", atât în Contract, cât și în Actul de predare-primire. În acest sens, ambele părți au consemnat expres transmiterea mijlocului de transport și achitarea integrală a prețului de vânzare în sumă de 1.492.000,00 lei. Astfel, părțile prin manifestare liberă de voință au convenit asupra obiectului contractului, mijlocul de transport, prețul de cumpărare și au consemnat achitarea integrală a prețului de cumpărare. Prin semnarea contractului părțile au prevăzut și au dorit prin intenția exprimată producerea efectelor juridice conform contractului și anume, transmiterea dreptului de proprietate de la vânzător către cumpărător contra prețului de cumpărare a bunului achitat și transmis la dat la data încheierii contractului, fapt confirmat prin semnătura reclamantului.

Astfel, a susținut apelanta că aceste circumstanțe combat în totalitate afirmațiile expuse în cererea de chemare în judecată de către în reclamantă, precum că nu a primit mijloacele financiare pentru vânzarea automobilului, la încheierea contractului. Actele juridice semnate între părți atestă achitarea în numerar între Cereș Eduard (asociat unic și administrator al S.R.L „Realchimie & CC") și Sverdlov Liudmila pentru vânzarea-cumpărarea mijlocului de transport. Reclamanta, având sarcina probațiunii în partea pretențiilor înaintate, nu a probat contrariul, inclusiv stări de fapt în susținerea argumentelor invocate în acțiune. Aceleași fapte, și anume achitarea integrală în numerar a mijlocului de transport confirma și Eduard Cereș până la survenirea decesului. Concomitent, până la deces reclamanta nu ridica obiecții și reclamații privitor la neachitarea mijlocului de transport.

Apelanta a iterat că, clauzele contractuale care au fost negociate și executate de către părți, confirmate prin semnătură olografă a acestora, au putere de lege (forța obligatorie a contractului) și nu pot fi combătute prin unele declarații formale ale părților efectuate după o perioadă mai mare de un an de la încheierea contractului, în special după decesul lui Eduard Cereș. Dimpotrivă, după deces, reclamanta prin mai multe căi și în repetate rânduri a inițiat acțiuni de presiune asupra S.R.L „Realchimie & CC", în scopul de a prelua controlul asupra întreprinderii, patrimoniului acestuia. În acest scop, au fost depuse cereri, denunțuri, care s-au dovedit a fi neîntemeiate.

La fel, a invocat că, anterior depunerii acțiunii în instanța de judecată, reclamanta a exercitat presiuni asupra apelantei, intenționând să obțină mijloace bănești care nu i se cuvin și fără a justifica solicitările înaintate. Suplimentar se atestă că până la intentarea acțiunii, reclamanta a depus de două ori cerere introductivă împotriva apelantei privind intentarea procesului de insolvabilitate, ambele fiind restituite fără examinare (dos. 2-22103075-12-2i-18072022-1 și 2-22108587-12-2i-27072022-1, Judecătoria Chișinău sediul Central). Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2i-348/22 din 29 iulie 2022 (irevocabilă), s-a stabilit *inter alia* că, contrar prevederilor art. 20, alin. (1), lit. c) și d) și alin. (2) lit. a) din Legea insolvabilității în cererea introductivă a creditorului nu este indicat temeiul creanțelor

şi termenul executării lor; d) menţiuni despre alte probe ce confirmă creanța creditorului, precum și nu au fost anexate documentele ce adeveresc obligațiile debitorului față de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligații, scadența obligațiilor, temeiul intentării procesului de insolvabilitate potrivit art. 10, alte documente care justifică cererea creditorului. Potențialul creditor Sverdlov Liudmila, depunând cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de S.R.L „Realchimie & CC”, nu a prezentat probe că deține o creanță certă și exigibilă față de S.R.L „Realchimie & CC”. Astfel, întru confirmarea creanței sale, potențialul creditor nu a anexat documentele ce adeveresc obligațiile debitorului față de creditor. Prin urmare, în condițiile în care reclamanta a prezentat aceleași înscrisuri drept probe la cererea de chemare în judecată depusă ca și în cazul cererii introductive, concluzia pe care instanța de drept comun urmează să o adopte în vedere respectării principiului preeminenței dreptului este aceeași cu a instanței de insolvabilitate și anume că nu au fost prezentate probe ce adeveresc obligațiile debitorului față de creditor. Mai mult, că după ce cererile introductive au fost respinse de către instanța de insolvabilitate, reclamanta a decis să exercite presiuni prin depunerea unei plângeri la Inspectoratul Național de Investigații (care apropo nu este organ de urmărire penală), invocând presupuse acțiuni ilicite ale reprezentanților S.R.L „Realchimie & CC”, privind prejudicierea cu suma de 1.492.000 lei. Și în acest caz, pretențiile reclamantei nu au fost confirmate. Prin încheierea ofițerului principal de investigații al Secției nr. 3 a DIC a INI al IGP, comisar principal Veaceslav Cara din 21 septembrie 2022, s-a încetat examinarea materialului înregistrat în REI – II a INI cu nr. 715 la 17.08.2022. Aceste stări de fapt în cumul demonstrează că pretenția reclamantei cu privire la încasarea pretinsei sume, este neîntemeiată și nu are acoperire nici legală, nici contractuală.

A notat apelanta că, acțiunea reclamantei contravine declarațiilor și convenției părților, confirmate prin actele juridice încheiate și stărilor de fapt, produse la data executării acestor acte (13.04.2021) și confirmată prin semnătura ologrfă a lui Sverdlov Liudmila în calitate de vânzător și a administratorului S.R.L „Realchimie & CC”, Eduard Cereș, în calitate de cumpărător. În acest sens, pretenția reclamantei privind încasarea repetată a sumei autovehiculului în mărime de 1.492.000,00 lei este neîntemeiată și contravine prevederilor contractuale și actelor semnate ograf de către reclamantă care a confirmat recepționarea prețului automobilului, în momentul încheierii contractului.

Apelanta a remarcat, cu privire la faptul că la 07.03.2022, S.R.L „Realchimie & CC” a transferat la contul de card al reclamantei suma de 128.288,30 lei, destinația plății fiind indicate: „Plata pentru automobil conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 71/21 din 13.04.2021”, că după decesul administratorului și asociatului unic al S.R.L „REALCHIMIE & CC”, Eduard Cereș, nu a fost identificat nici un temei pentru acest transfer, ținând cont de faptul că anterior transferului, Cereș Eduard în calitate de subiectul care a reprezentat S.R.L „Realchimie & CC” la încheierea și executarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 71/21 din 13.04.2021 și Actul de predare-primire a mijlocului de transport din 13.04.2021, a efectuat achitarea integrală în numerar a prețului de vânzare. Ulterior, noul administrator, Irina Cereș, desemnat în temeiul încheierii 1-1508 din 15.06.2022 a notarului Vidrașcu Mihail, verificând temeiul transferului și contrapunând cu documentele contabile, actele juridice încheiate și executate de către S.R.L „Realchimie & CC”, a constatat că plata a fost efectuată din eroare, în justificarea acesteia nefiind constatate careva temeiuri, obligații existente sau scadente, inclusiv contractuale. De notat că alte decontări, livrări de mărfuri în

afara contractului de vânzare-cumpărare nr. 71/21 din 13.04.2021, între părțile litigiului nu a avut loc nici până la data de 13.04.2021, nici ulterior. Suplimentar sumei transmise pentru contract, mijloace bănești au mai fost transmise în repetate rânduri de către Eduard Cereș familiei Sverdlov, Tuluș Ivan, însă deja aferent altor raporturi.

În concluzie, a susținut apelanta că, argumentul reclamantei din acțiune, precum că pct. 3 din contractul de vânzare-cumpărare „nu corespunde adevărului" este unul declarativ și care contravine consimțământului și conduitei reclamantei, realizate la încheierea și executarea contractului de vânzare-cumpărare. Astfel, potrivit pct. 3 din contract, precum și în mod suplimentar și repetat în actul de predare-primire, reclamanta a subscris confirmând primirea prețului integral de vânzare. Reclamanta nu a obiectat la clauza și declarația respectivă până la momentul în care a decedat, subiectul, care a efectuat achitarea. Punctul 3 din contract și confirmarea achitării integrale a prețului de vânzare din Actul de predare primire sunt clauze valabile, care produc efecte din momentul încheierii actelor juridice. Pentru a exista temei pentru lipsirea de efect juridic a acestor clauze, acestea trebuie desființate prin rezoluțiune (caz care nu a fost realizat de către părți) sau prin nulitate. Având în vedere că în raportul litigios nu au existat și nu sunt temeiuri de nulitate absolută, reclamanta a încercat să obțină declararea nulității relative a acestor clauze, consimțind că în alte condiții, clauzele contractuale subzistă și produc efecte, stabilind prezumția faptelor stabilite prin actele juridice valabile. Cererea privind declararea nulității relative a fost una declarativă și formulată peste termenul de prescripție. În atare circumstanțe, raportul juridic, stabilit, determinat și executat în acord cu clauzele subscrise și consemnate de către părți produce efectele conform condițiilor agreate și confirmate de către părți. Securitatea raportului juridic nu poate fi afectată după executarea acestuia, prin opoziții declarative, unilateral, de către partea interesată. Pentru ingerința în raportul juridic, având ca scop modificarea, rezoluțiunea, încetarea efectelor juridice, normele prevăd mecanisme legale de rezoluțiune, nulitate, etc, fapt care nu s-a produs în speță și nu a fost reclamat de către partea reclamantă. Urmează de constatat că în cazul din speță, ținând cont de tot probatoriul la dosar și pozițiile părților, lipsesc temeiuri de nulitate absolută a actelor juridice încheiate de către părți. Prin urmare, actelor juridice, în forma și având conținutul stabilit de către părți, nu poate fi aplicată excepția de nulitate, pe care instanța este în drept să o constate din oficiu potrivit art. 328 Cod Civil. În atare circumstanțe, se constată că reclamanta solicită încasarea unor sume, după ce a confirmat prin acte juridice primirea lor, în situația în care actele juridice produc în continuare efecte în virtutea valabilității lor. Jurisprudența indică în mod uniform la practica formată în litigii similare. În cazul în care prin clauză contractuală, act juridic semnat, o parte a confirmat primirea bunului sau mijloacelor bănești, iar ulterior pretinde și urmărește prin acțiune aceleași bunuri, cu omisiunea de a contesta și în lipsa desființării clauzei contractuale care indică asupra contrariului, acțiunea se respinge, prin constatarea caracterului ei neîntemeiat.

Apelanta a indicat că, argumentul părții reclamante privitor la transferul în sumă de 128.288,30 lei nu justifică pretențiile acțiunii, ci doar ca fapt, este interpretat de către reclamantă, pentru a obține o dublă valoare pentru bunul înstrăinat. Această sumă putea fi achitată ca supliment la prețul anterior achitat în numerar (din actele restituite, a căror veridicitate nu a putut fi stabilită, rezulta că pretinse discuții se purtau între Cereș Eduard și altă persoană, decât reclamanta). Relevant însă este că în evidența contabilă a părții pârâte nu au fost constatate temeiuri și justificare pentru acest transfer, astfel prin această sumă, prin

diminuarea patrimoniului pârâtei a fost majorat nejustificat patrimoniul reclamantei. Mai este relevant că în raport contractual executarea obligațiilor a fost confirmată prin conduita și manifestarea de voință exteriorizată a părților (achitarea în numerar). În acest aspect, modul în care fiecare parte își gestionează și duce evidența patrimoniului, după executarea contractului, revine o disponibilitate a fiecărei părți. Conform actelor dosarului, cert este că, Sverdlov Liudmila la data executării contractului a primit de la Cereș Eduard mijloace bănești în sumă de 1.492.000 lei, fapt confirmat de către reclamantă și confirmare care subzistă până în prezent, fapt dovedit prin acte juridice valabile care produc efecte. Prin urmare, pretenția de încasare a sumei în situația în care prin acte juridice încheiate anterior urmăririi sumei, reclamanta a confirmat primirea ei, în prezența valabilității actelor juridice, această pretenție este neîntemeiată și urmează a fi respinsă. Din această conduită a reclamantei rezultă rea-credința și intenția acesteia de a obține o valoare dublă pentru un înstrăinat, bazându-se pe declarații neîntemeiate.

A menționat că, fără a afecta sau diminua, renunța la argumentele expuse în vederea respingerii pretenției de bază a acțiunii și solicitării de respingere, subsecvent urmează a fi respinse pretențiile accesorii, inclusiv dobânda de întârziere. Or, suma de bani în mărime de 1.492.000 lei, a fost achitată la data încheierii contractului, astfel, încât nici nu se pune problema calculului dobânzii de întârziere. S.R.L „Realchimie & CC”, în calitate de participant de bună-credință la raporturile contractuale nici nu putea să presupună că este în întârziere și că are de achitat o datorie scadentă față de reclamantă, în condițiile în care prețul pentru mijlocul procurat a fost achitat la data încheierii contractului. Astfel, calculul dobânzii de întârziere prezentat de reclamantă începe din data încheierii Contractului de vânzare-cumpărare și Actului de predare-primire, semnate la 13.04.2021, conform cărora se atestă achitarea integrală a bunului. Ulterior, prima somație a reclamantei privitor la datoria pretinsă datează cu 21.06.2022. Din aceste considerente, reclamanta chiar și în cazul unei acțiuni întemeiate aferent pretenției de bază (caz care nu se atestă în speță), avea să fie în drept să calculeze dobânzi din data scadenței obligației (data somării: 21.06.2022). Până la prima somare de achitare, pârâta nici nu poate fi considerată în întârziere.

Cu privire la acțiunea reconvențională, apelanta a notat că o susține conform motivelor și temeiurilor înaintate, explicațiilor oferite în ședința de judecată. Acțiunea reconvențională este bazată pe același cumul de stări de fapt, argumentele părții pârâte și probatoriul, cercetat în ședința de judecată. Reieșind din faptele și argumentele prezentate, se constată că, la momentul actual, intimata Sverdlov Liudmila deține în posesie mijloace bănești, care au fost transferate eronat și fără o justă cauză, ceia ce a determinat îmbogățire nejustificată a acesteia din contul patrimoniului S.R.L „Realchimie & CC”, fapt care se atribuie la formarea unui dezavantaj suferit de S.R.L „Realchimie & CC”, care s-a soldat cu diminuarea patrimoniului ei. Reținerea sumei obținute în lipsa unui temei pentru majorarea patrimoniului lui Sverdlov Liudmila din contul dezavantajului S.R.L „Realchimie & CC” (format prin transferul eronat și nejustificat al mijloacelor bănești), atestă rea-credința a pârâtei Sverdlov Liudmila și scopul de a profita de îmbogățire nejustificată. Rea-credința se confirmă cu intenția de a beneficia de și majora în continuare îmbogățirea nejustificată prin urmărirea și încasarea repetată în mod neîntemeiat a sumelor conform contractului, care a fost integral executat la data încheierii, profitând de eroarea admisă de către S.R.L „Realchimie & CC”.

Apelanta a invocat că, analizând faptele și circumstanțele relevante, expuse *supra*, se constată că prima instanță nu le-a elucidat, nu le-a dat apreciere și s-a bazat pe concluzii

eronate privitor la faptele și actele juridice din speță, conduita părților în raportul juridic care a avut loc. Prima instanță în mod pripit și nefondat a concluzionat că certificatul bancar nr. 1792-C eliberat la 14.07.2022 confirmă declarațiile reclamantei și faptul că costul automobilului nu a fost achitat. Aceste declarații ale reclamantei controversează cu actele juridice încheiate de către reclamantă, care au produs efecte și conțin consimțământul, confirmarea reclamantei cu privire la executarea obligațiilor contractuale. Sub alt aspect, în accepțiunea instanței de a interpreta stările de fapt prin prisma certificatului bancar, este întemeiată și concluzia, potrivit căreia suma achitată prin ordinul de plată nr.1905 din 07.03.2022, a constituit o sumă suplimentară la prețul de vânzare sau o parte a acestuia, care nu ar fi fost achitată. În realitate suma respectivă constituie, reieșind din stările de fapt, o plată nejustificată. Instanța de judecată urma să constate toate aceste aspecte în mod obiectiv, excluzând repartizarea neechitabilă și neîntemeiată a sarcinii probațiunii în favoarea reclamantei și în mod vădit în detrimentul pârâtei. Trimiterea făcută la normele Legii contabilității de asemenea nu are concludență în stabilirea faptelor reale. În speță, achitarea a avut loc în numerar, fapt confirmat în mod expres de către reclamantă prin semnarea contractului de vânzare-cumpărare și a actului de predare-primire. Modul de respectare a evidenței contabile, nu poate înlătura faptele care s-au produs între părțile raportului juridic, confirmate expres de către părțile raportului respectiv. Achitarea în numerar a fost efectuată de către unicul fondator și administrator al pârâtei, Cereș Eduard. Mijlocul de transport a fost înregistrat pe entitatea pârâtei pentru a suplini ulterior mijloacele circulante ale entității respective, fapt ce a fost echivalent acordării de fonduri persoanei juridice de către fondatorul acestuia. La aprecierea acestor stări de fapt, consimțământului, conduitei părților raportului juridic încheiat și executat, instanța de judecată nu a luat în considerație că prin încheiere emisă a respins ca tardivă cererea reclamantei de a declara nul pct. 3 din contractul de vânzare cumpărare nr. 71/21 din 13.04.2023. Potrivit acestui punct reclamanta a confirmat primirea integrală a prețului contractului de vânzare-cumpărare. Acest act juridic, iar suplimentar actul de predare-primire din 13.04.2021 confirmă declarațiile părților litigiului și raportului juridic achitarea integrală. Aceste acte au rămas valabile și produceau efecte la momentul pronunțării hotărârii. Prin aceasta, instanța de judecată, ținând cont de faptul că a respins pretenția de declarare a nulității contractului de vânzare-cumpărare (prin care se confirmă achitarea integrală între părți) a emis o hotărâre cu constatări, aprecieri și concluzii contradictorii.

Reprezentantul apelantului S.R.L „Realchimie & CC”, avocatul Ciofu Vitalie, în ședința de apel a susținut cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia.

Reprezentantul intimatei, Sverdlov Liudmila, avocatul Tocan Irina a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea hotărârii instanței de fond, care este legală și întemeiată.

Audiind reprezentanții părților, studiind materialele cauzei, instanța de apel consideră necesar de a admite cererea de apel, cu casarea parțială a hotărârii instanței de fond și respingerea acțiunii inițiale din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri.

Potrivit dispozițiilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Astfel, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09. 12. 1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr. 21522/93 din 29. 05. 1997 §43*).

În conformitate cu prevederile art. 1 din Codul de procedură civilă, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Potrivit art. 9 alin. (1) din Codul civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin. (2) neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art. 11 alin. (1) din Codul civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Dispozițiile art. 12 din Codul civil, caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura şi scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum şi uzanțele şi practicile pertinente.

În temeiul art. 13 alin. (1) din Codul civil, niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin. (2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura şi consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin. (3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art. 14 alin. (1) din Codul civil, indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârşit-o sau la care a participat.

Alin. (2) stabileşte că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În temeiul art. 15 alin. (1) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art. 16 alin. (1) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoaşterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin. (2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin. (1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Conform materialelor cauzei și explicațiilor participanților la proces, Colegiul reține că la data de 13.04.2021, între Sverdlov Liudmila, în calitate de vânzător și S.R.L „Realchimie & CC", în calitate de cumpărător, a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 71/21 a mijlocului de transport marca Mercedes GLS 350D, nr. de identificare WDC1668241B115869, anul fabricației 2018 (f.d.16).

Potrivit art. 776 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Alin.(2) art.858 Cod civil statuează că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Reieșind din normele legale enunțate, se atestă că executarea obligației determină efectele actului juridic prin obligativitate, irevocabilitate și relativitate.

În coroborare cu prevederile art. 774 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În corespundere cu alin.(1) art. 992 din Codul civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, iar potrivit alin. (2) art. 993 părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor.

Astfel, Colegiul civil menționează cu titlul de principii că, persoanele fizice şi juridice sunt libere să stabilească pe bază de contract drepturile şi obligațiile lor, orice alte condiții contractuale, dacă acestea nu contravin legii.

Potrivit principiului favorizării contractului (*favor contractus*), care se manifestă prin faptul că reglementările în respectiva materie au ca scop privilegierea existenței contractului, menținerea raporturilor contractuale cu preferință față de desființarea lor.

Legislația civilă limitează posibilitatea participanților raportului juridic civil de a modifica (în lipsa acordului ambelor părți) sau de a invoca nulitatea contractului la care acestea fac parte, sau a unor clauze ale acestuia în vederea asigurării respectării stabilității relațiilor civile și a securității acestora. Ori, din moment ce părțile și-au dat acordul valabil la participarea lor în cadrul unui anumit raport juridic, acestea sunt obligate reciproc să își execute obligațiile asumate valabil, conform clauzelor contractuale.

Regula dată este generată de principiul forței obligatorii a actului juridic *(pacta sunt servanda),* care stipulează faptul că executarea acestuia este obligatorie pentru părți, și nu facultativă, contractul încheiat legal având putere de lege pentru părțile acestuia.

De aceea, clauzele contractuale urmează a fi interpretate în litera și spiritul în care au fost inserate în contract, iar oferirea unei alte interpretări, sau invalidarea unei clauze în lipsa temeiului de nulitate, fraudează principiul inadmisibilității imixtiunii în afacerile private, care se manifestă prin faptul că intervenția puterii publice în raporturile contractuale are caracter excepțional.

Aplicând principiile enunțate *supra*, în speță, Colegiul reține că efectuând o analiză detaliată a contractului de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021, nu au fost stabilite temeiuri de nulitate absolută, acesta întrunind condițiile de formă și conținut prevăzute, nefiind afectat de niciun viciu de legalitate.

Totodată, Colegiul reține că, la examinarea cauzei în fond, în ședința de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reclamanta a formulat o cerință în care a invocat declararea nulă a pct. 3 al contractului de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021, invocând dolul care reprezintă un temei de nulitate relativă.

Prin încheierea instanței de fond, rămasă irevocabilă a fost admisă cererea pârâtei S.R.L „Realchimie & CC", privind excepția de tardivitate aferentă pretenției reclamantei de a declara nul pct. 3 al contractului de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021, și respinsă această cerință, pe motivul că a fost depusă peste termenul prevăzut de lege.

În aceste condiții, Colegiul constată că, toate clauzele din contractul de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021, care au fost negociate și executate de către părți, confirmate prin semnătură olografă a acestora, au putere de lege (forța obligatorie a contractului) și conținutul acestora, în lipsa temeiurilor de nulitate absolută, nu pot fi invalidat sau ignorat de către instanța de judecată.

În acest sens, concluzia instanței de fond, care a ignorat o clauză contractuală, în condițiile în care a respins nulitatea relativă a acesteia, bazându-se pe explicațiile reclamantei că nu a primit la momentul semnării contractului de vânzare-cumpărare prețul mijlocului de transport, semnând contractul, din motivul că se cunoștea cu reprezentantul pârâtului de mai mult timp și a avut încredere, iar conținutul contractului nu l-a putut citi, dat fiind faptul că este vorbitoare de limba rusă și nu i-a înțeles conținutul, este una neîntemeiată și contradictorie, în raport cu clauzele care după cum a stabilit Colegiul *supra*, sunt obligatorii pentru părți și instanța de judecată.

Interpretarea restrictivă aplicată de instanța de fond ignoră faptul că acest contract reprezintă totuși o înțelegere voluntară și explicită între părți, menită să reglementeze regimul juridic de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport de model Mercedes GLS 350D, anul fabricației 2018.

Or, în conformitate cu alin.(1) art. 1108 Cod civil, pin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Din contractul de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr.71/21 din 13.04.2021, încheiat între Sverdlov Liudmila în calitate de vânzător și S.R.L „Realchimie & CC", în calitate de cumpărător, rezultă că prețul automobilului de model Mercedes GLS 350D, a constituit suma de 1 492 000 lei. În pct. 3 al contractului de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021, este menționat în mod expres că vânzătorul a primit mijloacele financiare pentru vânzarea mijlocului de transport. Aceleași mențiuni au fost inserate în pct. 3 din actul de predare-primire a mijlocului de transport, semnat de către părți la 13.04.2021, potrivit căruia părțile au confirmat că vânzarea-cumpărarea a avut loc conform condițiilor contractuale, vânzătorul neavând pretenții materiale sau de altă natură față de cumpărător. La fel, vânzătorul a confirmat primirea banilor, semnând la textul „banii am primit", atât în Contract, cât și în actul de predare-primire.

Astfel, din analiza detaliată a prevederilor contractului de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021, Colegiul civil conchide că, părțile prin manifestare liberă de voință au convenit asupra obiectului contractului, mijlocul de transport de model Mercedes GLS 350D, prețului de cumpărare la suma de 1 492 000 lei și au consemnat achitarea integrală a prețului de cumpărare.

Prin semnarea contractului, părțile au prevăzut și au dorit prin intenția exprimată producerea efectelor juridice conform contractului și anume, transmiterea dreptului de proprietate de la vânzător către cumpărător contra prețului de cumpărare a bunului achitat și transmis la data încheierii contractului, fapt confirmat prin semnătura olografă a vânzătorului Sverdlov Liudmila și a reprezentantului cumpărătorului S.R.L „Realchimie & CC".

Clauzele contractuale și semnătura reclamantei care confirmă conținutul acestora din contract, combat pretențiile acesteia expuse în cererea de chemare în judecată, în care susține că nu a primit mijloacele financiare pentru vânzarea automobilului, la încheierea contractului, precum și concluzia instanței de fond de admitere a acestei pretenții.

Or, clauzele contractuale care au fost negociate de către părți, confirmate prin semnătură olografă a acestora, au putere de lege și nu pot fi combătute prin explicațiile unei părți, realizate după încheierea contractului.

Prin urmare, Colegiul reține că pretenția reclamantei de încasare a contravalorii mijlocului de transport, pentru care a confirmat primirea prețului la data încheierii contractului, contravine convenției părților, confirmate prin actele juridice încheiate și stărilor de fapt, produse la data executării acestor acte, 13 aprilie 2021 și confirmată prin semnătura olografă a lui Sverdlov Liudmila în calitate de cumpărător și a administratorului S.R.L „Realchimie & CC", Eduard Cereș, în calitate de cumpărător.

Astfel, de către instanța de apel, nu poate fi ignorat faptul că contractul de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021, a fost încheiat de comun acord între părți și reflectă voința expresă a vânzătorului Sverdlov Liudmila și a administratorului S.R.L „Realchimie & CC", în calitate de cumpărător de a vinde, respectiv a procura un bun, în condițiile agreate și stipulate de părți în contract.

În aceste circumstanțe, la cazul din speță, instanța de fond a ignorat complet intenția reală a părților la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport nr. 71/21 din 13.04.2021.

În aceiași ordine de idei, Colegiul atenționează că clauzele contractuale urmează fi interpretate reieșind din voința reală a părților la momentul încheierii unui acord și în sensul în care să producă efecte juridice.

Cu referire la invocarea de către instanța de fond a prevederilor Legii contabilității, Colegiul reține că încălcarea modului de ținere a evidenței contabile de către o entitate, excedă limitele competenței instanței de judecată la examinarea unui litigiu civil care se referă la interpretarea clauzelor contractuale și nu poate constitui un temei pentru a face abstracție de cele stabilite de părți în contract. Mai mult decât atât că după, cum s-a stabilit, în speță, achitarea a avut loc în numerar, fapt confirmat în mod expres de către părți prin semnarea contractului de vânzare-cumpărare și a actului de predare-primire.

Astfel, din raționamentele expuse supra, Colegiul ajunge la concluzia că în cazul constatării netemeiniciei cerinței principale privind încasarea costului automobilului, cerințele subsecvente privind încasarea dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, urmează a fi respinse prin consecință ca fiind neîntemeiate.

Cu privire la acțiunea reconvențională înaintată de către apelantă, Colegiul apreciază că aceasta este neîntemeiată, or aceasta se bazează pe îmbogățire nejustificată rezultată din achitarea în beneficiul S.R.L „Realchimie & CC” a sumei în mărime de 128 288,30 lei, transferate în mod eronat la contul acesteia la data de 07.03.2022.

Înaintând această pretenție, S.R.L „Realchimie & CC” nu a motivat și confirmat prin probe în ce a constat eroarea sa la momentul operării plății, care a fost făcută după executarea reciprocă a contractului de către părți. De asemenea nu a indicat și probat care sunt acele circumstanțe în care îmbogățirea ar constitui nejustificată.

Potrivit prevederilor art. 1981 alin. (1) lit. b) din Codul civil, o îmbogățire este nejustificată, cu excepția cazului când, persoana dezavantajată şi-a dat consimțământul în mod liber şi fără eroare de a suferi dezavantajul.

Conform materialelor cauzei, S.R.L „Realchimie & CC” nu a prezentat dovada existenței unei erori, care i-ar fi viciat consimțământul, invocând situația de îmbogățire nejustificată în mod declarativ. Similar, insistând asupra erorii sale, S.R.L „Realchimie & CC” nu a indicat și nu a susținut prin probe nici o circumstanță prevăzută în art. 1983 alin. (1) și (2) din Codul civil, care stipulează cazurile de viciu al consimțământului, în speță, al transferului de mijloace bănești.

Astfel, verificând pretenția apelantei, prin prisma art. 1986 din Codul civil, care stabilește cazurile de atribuire a îmbogățirii nejustificate, Colegiul civil nu a identificat respectiva situație în existența unei îmbogățiri, care ar determina restituirea sumei de bani achitate de către S.R.L „Realchimie & CC” către Sverdlov Liudmila, fie și fără existența unui temei pentru acest transfer, după cum se invocă în acțiunea reconvențională și cererea de apel depusă.

Conform art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces; În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță; Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit dispozițiilor art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii. În conformitate cu prevederile art. 5 din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit

de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Astfel, Colegiul atestă în contextul constatărilor expuse supra că acțiunea apelantului este fondată, legală şi pasibil de a fi admisă, constatare ce determină soluția de casare a hotărârii contrare a primei instanțe în vederea punerii în executare efectivă a Legii.

Or, Colegiul civil reține că în circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a apelantului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanțe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat și dezinteresat. Imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci și întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, potrivit definiției date în jurisprudența CtEDO noțiunii de certitudine legală, se menționează inter alia că legislația națională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-și reglementa comportamentul în sensul posibilității obținerii unor ”consultații adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecințele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acțiuni (Sunday Times v UK 26. 04. 1979, § 49).

Or, certitudine legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile reclamantului, cât și ale pârâtului, motiv din care instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de drept de procedură civilă și cele materiale. Suplimentar, potrivit hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20 ianuarie 2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Astfel, principiul preeminenței dreptului, inserat n preambulul Convenției Europene și Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr. 4451/70 din 21 februarie 1975, par. 34, f. d. 30), cât și parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art. 12 din Codul de procedură civilă. Conform dispozițiilor art. 1 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 19 ianuarie 1998, publicată în Monitorul Oficial nr. 12-13/8 din 19 februarie 1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

În consecință, deoarece Colegiul a stabilit că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată, iar argumentele invocate în cererea de apel sunt parțial fondate şi probate, argumentele contrare ale intimatului fiind combătute integral prin constatările expuse supra,

Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat, a casa hotărârea instanței de fond și a emite o hotărâre nouă.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de S.R.L „Realchimie & CC".

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, în partea admiterii acțiunii inițiale înaintată de Sverdlov Ludmila către "Realchimie & CC" S.R.L cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și în această parte se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea inițială înaintată de Sverdlov Ludmila către "Realchimie & CC" S.R.L cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, se menține.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca

Dosarul:nr.2a-637/24 Judecătorul: Nadejda Mazur

(2-22137691 -02-2a-09022024)

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

28 ianuarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina

Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin

Roșca

Grefier

Victoria Talpă

examinând în ședința publică apelul declarat de S.R.L „Realchimie & CC” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sverdlov Liudmila către „Realchimie & CC” S.R.L cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cererea reconvențională privind încasarea sumei, urmare la îmbogățirea nejustificată,

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de S.R.L „Realchimie & CC”.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, în partea admiterii acțiunii inițiale înaintată de Sverdlov Ludmila către ”Realchimie & CC” S.R.L cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și în această parte se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea inițială înaintată de Sverdlov Ludmila către ”Realchimie & CC” S.R.L cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 01 noiembrie 2023, se menține.

Decizia este definitivă și executorie, însă cu drept de recurs în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca